

*Антохів П. Б.,
студент кафедри прикладної лінгвістики
Національного університету «Львівська політехніка»*

*Альбота С. М.,
кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри прикладної лінгвістики
Національного університету «Львівська політехніка»*

СЛОВНИКОВІ ДЕФІНІЦІЇ ДОЛІ В ЛЕКСИЧНИХ СИСТЕМАХ АНГЛІЙСЬКОЇ ТА УКРАЇНСЬКОЇ МОВ

Анотація. У статті проведено детальний аналіз словникових дефініцій слова «ДОЛЯ» українською та англійською мовами, виявляючи глибокі культурні, історичні та семантичні відмінності кожної мови. З'ясовано, що українська мова відображає багатогранність поняття «ДОЛЯ» через різноманітні семантичні відтінки, тоді як англійська мова висвітлює його специфіку та контекст. Для цього був використаний компонентний аналіз як загальнонауковий прийом пізнання, що дозволяє розкласти об'єкт на складові частини та синтезувати його на новому рівні, виявляючи приховані аспекти та характеристики.

Компонентний аналіз є корисним інструментом для вивчення як окремої мови, так і для порівняння мовних одиниць різних мовних систем. Це допомагає виявляти відмінності та специфіку значень слів. Такий аналіз сприяє розумінню того, як різні культури і історичні контексти впливають на розвиток і використання мови. Наприклад, поняття «ДОЛЯ» в українській культурі має глибокі корені, пов'язані з історичними та фольклорними аспектами, що відображають національний світогляд та емоційне сприйняття життя. В англійській мові слово «fate» чи «destiny» часто використовується в контекстах, що підкреслюють певні об'єктивні чи незмінні обставини життя, що може відрізнятися від багатозначності українського «ДОЛЯ».

Метод компонентного аналізу дозволяє виявляти ці різноманітні аспекти і поглиблювати розуміння семантичних відмінностей між мовами. Він включає систематичне дослідження компонентів значення, що складають певне слово або концепцію. Цей метод використовується для розпізнавання та опису різних значень і функцій мовних одиниць, зокрема, слів, фраз, і висловів, через їх компонентний склад. Компонентний аналіз є частиною ширшої дисципліни семантики, яка вивчає значення слів та їх зв'язок з реальністю і концептуальними системами.

Важливими є також способи представлення дефініцій, що підкреслюють унікальну перспективу кожної мови. Наприклад, словники та інші довідкові матеріали можуть використовувати різні підходи до опису значень слів, що враховують культурні та контекстуальні особливості. Це може включати приклади використання, ідіоматичні вирази, і навіть історичні або літературні посилання, що допомагають краще зрозуміти значення слова в його культурному контексті.

Такі висновки вказують на необхідність подальших досліджень у цьому напрямі. Мовознавство та культурологія є важливими для розуміння і взаємодії між мовами та культурами. Дослідження семантики слів, таких як «ДОЛЯ», допомагає не лише виявляти лінгвістичні відмінності, але

й глибше зрозуміти культурні і соціальні аспекти, що формують нашу мову і світогляд. Наприклад, в українській культурі «ДОЛЯ» може мати різні значення залежно від контексту: від фаталістичного погляду на життя до більш оптимістичного і активного підходу, що відображає різноманітність життєвих сценаріїв і індивідуальних шляхів.

Дослідження таких багатозначних концепцій сприяє розвитку міжкультурного діалогу і взаєморозуміння. Культурологічні аспекти мови можуть відображати глибокі історичні і соціальні процеси, що впливають на формування національної ідентичності і сприйняття світу. Наприклад, поняття «ДОЛЯ» в українській культурі може бути пов'язане з історичними подіями і соціальними трансформаціями, що формували національний характер і світогляд.

Крім того, такі дослідження мають практичне значення для міжкультурної комунікації і глобалізації. У сучасному світі, де взаємодія між різними культурами і мовами стає все більш інтенсивною, розуміння семантичних і культурних нюансів є надзвичайно важливим. Це допомагає уникати непорозуміння і конфліктів, сприяє більш ефективній комунікації і співпраці на міжнародному рівні.

Ключові слова: доля, компонентний аналіз, семантичний аналіз, порівняння мовних одиниць, словникові дефініції, українська мова, англійська мова, культурні відмінності, мовознавство, культурологія.

Постановка проблеми. Однією з основних проблем сучасного мовознавства є вивчення семантичних відмінностей та схожостей між різними мовами. Це особливо важливо у контексті перекладу, мовної політики та міжмовної комунікації. Одне з ключових понять, яке має значне культурне та мовне значення, – це поняття «ДОЛЯ». Розуміння та сприйняття цього поняття можуть значно відрізнятися залежно від культурних, історичних та мовних особливостей. Тому дослідження словникових дефініцій слова «ДОЛЯ» в українській та англійській мовах має велике значення для виявлення семантичних відмінностей та схожостей між цими мовами.

Проведення такого дослідження дозволить розкрити механізми формування лексичних одиниць, а також зрозуміти динаміку культурних та мовних взаємозв'язків. Отримані результати можуть бути корисними для лінгвістичних досліджень, перекладу, викладання іноземних мов та культурного обміну, де точне розуміння лексичних понять є важливим.

Аналіз лексики тематичної групи «ДОЛЯ» в англійській та українській мовах. Лексика тематичної групи «ДОЛЯ»

в англійській мові може включати різні слова та вирази, які пов'язані з поняттям долі, удачі, долі людини та інші аспекти. Ось деякі приклади лексики тематичної групи «ДОЛЯ» в англійській мові [1, 2, 3]:

Destiny – доля, передвизначеність.

Fate – доля, судьба.

Fortune – удача, доля.

Lot – доля, долото.

Karma – карма, вчинки, вплив яких визначає долю.

Destiny – переплутання, план, доля.

Luck – удача, доля.

Favor – благосклонність, ласка, доля.

Fatefully – визначно, як би доля, судьбою.

Predestined – передбачено, заздалегідь визначено долею.

Це лише декілька прикладів лексики, яка відноситься до поняття «ДОЛЯ» в англійській мові. Кожне з цих слів може використовуватися для вираження різних аспектів долі та удачі.

Лексика тематичної групи «ДОЛЯ» в англійській мові, включаючи метафори та ідіоми [1, 2, 3]:

1) *Fate's hand* – метафорично виражає непередбачуваність або контроль над життям людини.

2) *Twist of fate* – метафора, що описує несподівані зміни або обставини, які впливають на долю.

3) *Luck of the draw* – ідіома, яка описує випадковість або непередбачуваність результату.

4) *Sealed fate* – метафора, яка виражає неунікність або певність долі.

5) *Hand of destiny* – метафора, що описує силу або вплив, що визначає долю.

6) *Luck is on one's side* – ідіома, яка виражає успіх чи вдачу в якихось діях або справах.

7) *To tempt fate* – ідіома, що означає викликати небезпеку або ризикувати долею.

8) *To leave to fate* – ідіома, яка описує відмову від контролю над результатом і покладання все на долю.

9) *Fortune's smile* – метафора, що виражає удачу чи благополуччя.

10) *To play the hand one is dealt* – ідіома, яка описує прийняття обставин такими, які вони є, і продовження життя, не звертаючи уваги на непередбачуваність або труднощі.

Це лише декілька прикладів лексики тематичної групи «ДОЛЯ» в англійській мові, які включають метафори та ідіоми. Вони допомагають виразити різні аспекти вірувань, удачі та переконань, пов'язаних з поняттям долі.

Лексика тематичної групи ДОЛЯ в українській мові

Українська мова також має різноманітну лексику, що відноситься до тематичної групи «ДОЛЯ» [4, 5, 6]. Наприклад:

Доля – основне поняття, що відображає основне напрямки цієї групи слів. Вона може вживатися як в сенсі предначертаності, так і в сенсі частки чого-небудь, що припадає на долю кого-небудь.

Судьба – аналог англійського слова «FATE», використовується для позначення перебігу подій, що визначається певними факторами або надприродними силами.

Шанс – може вживатися для вираження можливості або удачі, що впливає на долю людини.

Карма – поняття, що відображає вчинки особи і їхній вплив на майбутню долю.

Призначення – подібно до англійського «DESTINY», відображає ідею передбаченої долі або напрямку життя.

Черга – може використовуватися для вираження порядку чи послідовності подій, що впливають на долю особи.

Ласка – вживається для опису благосклонності чи милосердя, які можуть впливати на долю.

Каприз долі – виражає непередбачуваність або випадковість долі.

Випадок – синонім до «каприз долі», відображає непередбачуваність подій.

Портунок – може використовуватися для опису того, як удача або доля врятувала кого-небудь від небезпеки або негаразду.

Лексика тематичної групи «ДОЛЯ» в українській мові, включає також метафори та ідіоми, а саме [4, 5, 6]:

1) *Колесо долі* – метафорично виражає ідею непередбачуваності або змін у долі людини.

2) *Відрізнятися кардинальної долею* – ідіома, що означає значні різниці у життєвому шляху чи удачі.

3) *Долюшки* – пестливе слово, що використовується для опису маленьких подій чи обставин, які впливають на долю.

4) *Власна долюшка* – ідіома, яка виражає ідею власної життєвої долі або власного шляху.

5) *Долею закріпити* – використовується для опису призначення або порівняння чого-небудь до певної долі.

6) *Павутиння долі* – метафорично описує складність та непередбачуваність життєвого шляху.

7) *Плин долі* – метафора, що виражає ідею неперервності та непередбачуваності долі.

8) *Доля відповідальності* – виражає ідею обов'язку чи відповідальності перед чим-небудь.

9) *Доля легкої ходи* – ідіома, яка використовується для опису простого чи легкого життя.

10) *Доля тинь* – метафорично описує нещасливу чи тяжку долю.

Ці приклади різноманітної лексики та виразів, пов'язаних з темою «ДОЛЯ» в українській мові, використовуються для вираження різних аспектів життя та долі людини, від непередбачуваності до відповідальності.

Поняття «ДОЛЯ» може мати різні семантичні відтінки в англійській та українській мовах, що також може відобразитися у словникових дефініціях.

Отже, хоча слово «ДОЛЯ» може мати схоже значення в англійській та українській мовах, його словникові дефініції можуть відрізнятися через різницю в культурних, історичних, мовних та семантичних контекстах.

Отже, різниця в словникових дефініціях слова «ДОЛЯ» в англійській та українській мовах може впливати з культурних, історичних, лексичних та семантичних відмінностей між цими двома мовами.

Виклад матеріалу та використані методи дослідження. Дослідження словникових дефініцій в українській та англійській мовах було проведене за допомогою різних методологій, що включають як якісні, так і кількісні підходи [7]:

– аналіз словникових джерел.

Було зібрано словникові джерела української та англійської мов, таких як тлумачні словники, словники синонімів, етимологічні словники тощо. Наступним кроком було проаналізувати їхні дефініції для визначення спільних та відмінних рис;

– корпусний аналіз.

Було використано корпусні дані для збору великої кількості текстів українською та англійською мовами. За допомогою корпусного аналізу вивчено контекстуальне вживання слів і здійснено порівняння це з їхніми словниковими дефініціями;

– порівняльний аналіз текстів.

У дослідженні порівнювали словникові дефініції з реальним вживанням слів у текстах на українській та англійській мовах. Це дозволило виявити, наскільки добре словникові дефініції відображають фактичне вживання слів;

– лінгвістичний аналіз.

Вивчено лінгвістичні та семантичні особливості словникових дефініцій української та англійської мов. Було проаналізовано структуру дефініцій, використання мовних засобів, стиль та інші аспекти;

– статистичний аналіз.

Застосовано статистичні методи для аналізу великих обсягів даних зі словниковими дефініціями. Це включало частотний аналіз, аналіз вживання термінів (слів), виявлення патернів тощо. Комбінування цих методологій дозволило отримати глибше розуміння та порівняти словникові дефініції української та англійської мов. Крім того, важливо враховувати контекст дослідження та застосовувати підходи, що відповідають конкретній проблематиці вашої дослідницької роботи [8, с. 28].

Основним методом дослідження у нашому дослідженні був *компонентний метод* для зіставлення словникової дефініції в англійській та українській мовах.

Компонентний аналіз словникової дефініції є методом лінгвістичного вивчення, який спрямований на розкриття значення слова шляхом виділення його складових компонентів або семантичних компонентів. М. Кочерган розглядає компонентний аналіз як систему прийомів, що включає розщеплення значення слова на семантичні компоненти, такі як фігури утримання, семантичні компоненти, базові реляційні поняття та інші. Цей метод базується на ідеї, що значення кожного слова складається з окремих семантичних компонентів, які можна аналізувати і систематизувати.

Компонентний аналіз словникової дефініції дозволяє виявити основні складові частини значення слова і зрозуміти, як вони взаємодіють між собою. Він базується на ідеї системності мови, де всі елементи взаємозумовлені і взаємопов'язані. Компонентний аналіз виявляє системність мови через виявлення внутрішніх зв'язків між словами, групами слів і структурою мови в цілому [8, с. 30].

Так, визначення структурної організації сем є важливим аспектом компонентного аналізу, який підкреслює М. Кочерган. Встановлення місця і ваги кожної семи в компонентній структурі значення дозволяє отримати більш повне розуміння смислового змісту слова. Простий перелік сем може бути недостатнім для вичерпного розуміння значення слова, оскільки семантичні компоненти взаємодіють між собою і мають певну ієрархію в структурі значення.

Структурна організація сем допомагає виявити, як семи групуються і як вони взаємодіють, а також як вони розташовані в компонентній структурі значення. Це дозволяє отримати більш глибоке і детальне уявлення про смислову структуру слова і розкрити його значення в повному обсязі. Такий аналіз робить можливим виявлення складних семантичних взаємозв'язків і структур у слові.

Перевагою компонентного аналізу є те, що він дозволяє розкрити складне значення слова і зрозуміти, як різні компоненти впливають на його смислову структуру. Такий аналіз може бути корисним для лінгвістів, які вивчають семантику слів і їх взаємозв'язки в мові.

Компонентний аналіз словникової дефініції – це метод дослідження, який використовується для розкриття значення слова шляхом виділення його складових компонентів або семантичних компонентів. Цей аналіз дозволяє розібрати слово на найменші значущі частини, які утворюють його смислову структуру [7, с. 18].

Основні етапи компонентного аналізу словникової дефініції включають [8, с. 29]:

1) визначення компонентів: спочатку визначаються основні компоненти або семантичні елементи, які складають словникову дефініцію;

2) виокремлення значень: кожен компонент аналізується для виявлення різних значень, які він може відображати в межах слова;

3) встановлення взаємозв'язків: аналізуються взаємні зв'язки між компонентами, а також їхня роль у формуванні смислу слова;

4) синтез: на основі виявлених компонентів створюється комплексне розуміння слова або поняття, яке воно позначає.

Методика компонентного аналізу, описана Дж. Ді П'єтро, ґрунтується на ідеї, що слова виражають семантичні ознаки та можуть бути розглянуті як поверхнева реалізація цих ознак. У процесі роботи з інвентарем семантичних ознак формулюється ряд селекційних правил, які створюють повну та універсальну матрицю ознак. На основі цієї матриці застосовуються вторинні селекційні правила для створення особливої матриці для кожної мови, що означають «*палець на руці*» та «*палець на носі*» відповідно, ознаки вилучаються з однієї універсальної матриці. Якщо їх умовно позначити як «*палець*», «*на руці*», «*на носі*» і т. д., то ці ознаки розглядаються як частина єдиного універсального інвентарю та поєднуються за універсальними селекційними правилами. Застосовуючи вторинний набір селекційних правил, кожній ознаці приписують плюсовий або мінусовий коефіцієнт з урахуванням особливостей семантики слова в кожній конкретній мові.

Для нашого дослідження було обрано такі службові словники для української та англійської мов:

Українські словники:

1) «СУМ» (*Словник української мови*): СУМ – найавторитетніший словник української мови, який включає широкий спектр лексичного матеріалу, семантичні відмінності та синтаксичні особливості слів;

2) «Український тлумачний словник» (УТС): УТС – словник, який спеціалізується на тлумаченні значень слів та включає в себе багато прикладів вживання, синоніми, антоніми та іншу корисну інформацію;

3) «Словник синонімів української мови»: цей словник допомагає знайти синоніми для українських слів, що допомагає покращити вживання мови та розуміння семантичних відтінків.

Англійські словники:

1) *Oxford English Dictionary (OED)*: OED – це авторитетний словник англійської мови, який включає в себе описи слів, їхні походження, різні значення та вживання через час;

2) *Merriam-Webster Dictionary*: цей словник також є дуже популярним серед носіїв англійської мови. Він містить докладні словникові дефініції, приклади вживання та синоніми;

3) *Cambridge English Dictionary*: Словник Кембриджського університету – це ще один знаковий словник, який включає в себе багато корисної інформації про слова, їхнє вживання та семантичні відтінки.

Ці словники послуговували довіреними джерелами інформації щодо лексичної системи та словникових дефініцій української та англійської мов у нашому дослідженні.

Висновки. Підсумовуючи, методика компонентного аналізу і її різновиди є ефективними лише в тих випадках, коли досліджуються слова, які можна порівняти за значенням. Якщо такої можливості немає, то ця методика виявляється малопридатною. Тому перед використанням цього підходу для дослідження слів необхідно провести попереднє якісне осмислення наявного матеріалу. Залежно від специфіки та семантичного характеру цього матеріалу, потрібно вибирати відповідний різновид методики компонентного аналізу.

Розкладання об'єкта дослідження на складові частини є загальнонауковим прийомом пізнання. Проте не можна стверджувати, що абстрактні сутності, такі як фонемі, слова, відмінки тощо, складаються з диференційних або інтегральних ознак.

Застосування методики компонентного аналізу для дослідження значень слів є ефективним засобом виявлення тих аспектів значень, які найбільш повно виражають їхню сутність, відрізняючи їх від сутності інших значень. Ця методика передбачає не лише уявне розбиття об'єктів на частини, але й їхній синтез на новому, більш високому рівні пізнання. Це дозволяє будувати об'єкт, виявляти приховані аспекти, визначати специфіку об'єкта та інші його характеристики.

Таким чином, компонентний аналіз можна визначити як метод дослідження структури значень мовних одиниць з метою розкриття їхнього семантичного складу на мінімальні складові. Цей метод корисний як для вивчення окремої мови, так і для порівняння мовних одиниць різних мовних систем. Він допомагає виокремити особливі відтінки значень слів у різних мовах та найчастіше зустрічаємі семи, що формують мовне уявлення носіїв мови. Крім того, цей метод є корисним для аналізу та розуміння значень лексем у конкретних текстах.

Результати компонентного аналізу широко використовуються у сфері перекладу та методик викладання іноземних мов, оскільки такий глибокий аналіз мовних одиниць дозволяє краще зрозуміти суть явища та логіку мовного виразу носіїв мови.

Аналіз словникових дефініцій слова «ДОЛЯ» українською та англійською мовами виявив деякі відмінності, які відображають культурні, історичні та семантичні особливості кожної мови. Українська мова, зокрема, відображає багатогранність та важливість поняття «ДОЛЯ» в українському суспільстві та культурі через різноманітні семантичні відтінки, що виявлені в словникових джерелах. Англійська мова також висвітлює різні аспекти цього поняття, але з власною специфікою та контекстом.

Важливою виявилася не лише сама змістовна складова словникових дефініцій, а й спосіб їхнього представлення. Наприклад, українські словники можуть акцентувати увагу на емоційних та культурних аспектах поняття «ДОЛЯ», в той час як англійські словники можуть надавати більший акцент на об'єктивних та філософських роздумах щодо цього поняття.

Ці різноманітності свідчать про те, що кожна мова має свою власну унікальну перспективу та спосіб вираження складних концепцій, таких як «ДОЛЯ». Порівняння словникових дефініцій не лише допомагає краще зрозуміти сутність поняття «ДОЛЯ», але й підкреслює важливість контексту та культурних впливів на розуміння мовних концепцій.

Такі висновки вказують на необхідність подальших досліджень у цьому напрямі, а також підкреслюють важливість мовознавства та культурології для розуміння та взаємодії між мовами та культурами.

Література:

1. Беркешук, І. С. (2007). Дериваційний потенціал іменників у сучасній українській мові (назви зрядь праці, частин тіла, металів). Автореф. дис. канд. філол. наук. Спец. 10.02.01 «Українська мова». Івано-Франківськ, 22 с.
2. Shorter Oxford English Dictionary on Historical Principles. Oxford University Press, 2002. 3750 p.
3. The Penguin A-Z Thesaurus. Penguin Books, 2001. 442 p.
4. Українська мова: енциклопедія. Вид-во «Укр. енциклопедія» ім. М. П. Бажана, 2000. С. 245–246.
5. Великий тлумачний словник сучасної української мови. Уклад. і голов. ред. В.Т. Бусел. Ірпінь: ВТФ «Перун», 2004. 1440 с.
6. Передмова. Словник української мови: В 20 т. В. М. Русанівський (гол. ред.), 2010.
7. Кочерган М. П. Основи зіставного мовознавства. Київ: Академія, 2006. 385 с.
8. Лукач М. Лексико-семантична класифікація дієслів української мови. Наукові записки. Серія «Філологічна». Острог: Видавництво Національного університету «Острозька академія». Вип. 46. 2014. С. 106–108.
9. Словник української мови. URL: <https://sum.in.ua/>.
10. Бурачок А.А. Принципи моделювання семантичних полів лексикони (на матеріалі східнослов'янських назв політичних відносин). Мовознавство. 1985. № 4. С. 41–47.
11. Дуцяк І. Обґрунтування підходу до формування дефініцій у тлумачних словниках. Ігор Дуцяк. Вісник Нац. ун-ту «Львівська політехніка». Серія «Проблеми української термінології». 2014. № 791. С. 15–21.
12. Жайворонок, В. В. (2006). Знаки української етнокультури: Словник-довідник. Київ, 703 с.
13. Жуйкова М. Словникові дефініції та принцип антропоцентризму. Актуальні питання іноземної філології. 2016. № 4. С. 61–68.
14. Кочерган М.П. Загальне мовознавство. Київ: Академія, 2006. 424 с.
15. Кочерган М. П. Основи зіставного мовознавства. Академія, 2006. 423 с.
16. Лисиченко Л. А. Лексико-семантична система української мови. Харків: ХДПУ, 1997. 129 с.
17. Лучик А. Компонентний аналіз у зіставних дослідженнях лексичних одиниць. Сучасні дослідження іноземної філології: зб. наук. пр. Вип. 7. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т. С. 258–262.
18. Плющ М. Я. Граматика української мови. Морфеміка. Словотвір. Морфологія. Підручник: Видавничий Дім «Слово», 2010. 328 с.
19. Погрібна, О. О. (2005). Лексична та граматична семантика іменників у «Словнику української мови» (назви зрядь праці та споруд). Дис. канд. філол. наук. Спец. 10.02.01 «Українська мова». Київ, 244 с.
20. Рудь Н. Компонентний аналіз у лінгвістичних дослідженнях URL: http://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/123456789/2302/1/14_Rud.pdf.
21. Селіванова Олена. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія. Полтава: Довкілля-К., 2006. 716 с.
22. Семчинський С. В. Загальне мовознавство. Видання друге, перероблене і доповнене. Київ: АТ «ОКО», 1996. 416 с.

23. Електронний словник української мови. URL: <https://slovnuk.ua/>.
24. The Collins English Dictionary URL: <http://www.collinsdictionary.com>.
25. The Longman Dictionary of Contemporary English URL: <http://www.ldoceonline.com>.

Antokhiv P., Albota S. Lexical definitions of word «ДОЛЯ» in the lexical systems of English and Ukrainian languages

Summary. The methodology of component analysis is effective in studying compared words. The absence of such capability reduces its usefulness, so it is important to premeditate the material and choose an appropriate variant of the methodology. Component analysis not only allows breaking down objects into parts but also synthesizing them, revealing hidden aspects and the specificity of the object.

The analysis of the definitions of the word «ДОЛЯ» in Ukrainian and English languages revealed significant cultural, historical, and semantic differences. The Ukrainian language emphasizes emotional and cultural aspects, often connecting the concept of "ДОЛЯ" with a rich tapestry of folklore, national identity, and historical experience. In contrast, the English language often focuses on more objective and philosophical aspects, using words like "fate" or "destiny" which might imply a more deterministic or fixed view of life's events.

Comparing the definitions underscores the importance of context and cultural influences. In Ukrainian, «ДОЛЯ» might evoke a sense of shared cultural heritage and collective memory, resonating deeply with the experiences and narratives that shape the national consciousness. The emotional weight and cultural depth embedded in the term reflect a worldview where fate is interwoven with personal and collective identity. This contrasts with the English interpretation, where "fate" or "destiny" may not carry the same cultural resonance but rather a more individualistic or existential perspective.

The necessity for further research is clear, as understanding these nuances can enhance our comprehension of how different cultures perceive and articulate the concept of fate. This also underscores the broader significance of linguistics and cultural studies in fostering interlingual and intercultural understanding. By delving into the semantic layers and cultural

contexts of words, researchers can uncover the underlying values, beliefs, and experiences that shape how different societies understand and communicate about the world.

Moreover, such comparative studies are invaluable for improving translation practices. Translators who are aware of the subtle differences in connotation and cultural significance between words in different languages can produce translations that are not only accurate but also culturally sensitive. This awareness helps avoid misunderstandings and misinterpretations that can arise from direct translations that overlook cultural contexts.

In the realm of language teaching, insights gained from component analysis can enhance pedagogical approaches. Educators can design curricula that go beyond vocabulary and grammar, incorporating cultural insights that make language learning more comprehensive and engaging. Understanding the cultural dimensions of language helps learners appreciate the richness and diversity of human expression, making them more adept at using the language in real-life, culturally varied contexts.

In conclusion, the component analysis of the word «ДОЛЯ» in Ukrainian and English has highlighted the profound cultural, historical, and semantic differences between the two languages. It demonstrates the critical role of context and cultural background in shaping the meanings and uses of words. The findings from such analyses are not only academically enriching but also practically valuable for translation, language teaching, and fostering greater intercultural understanding. Further research in this area promises to deepen our appreciation of the intricate ways in which language, culture, and history are intertwined, contributing to more effective communication and collaboration in our increasingly interconnected world.

Key words: component analysis, methodology, linguistic units, language systems, lexemes, translation, foreign language teaching, cultural differences, semantic differences, context, cultural influences, research, linguistics, cultural studies, interlingual understanding.